

## Den voksende gruppe ældre bliver yngre

Mens gruppen af danskere, der har passeret folkepensionsalderen, har været voksende, så er gennemsnitsalderen for selvsamme gruppe faldet. De ældste danskere - det vil sige gruppen af danskere over 65 år - er altså blevet yngre. En ny analyse fra ATP viser således, at gennemsnitsalderen er faldet fra 75,5 år til 74,9 år i perioden 2007 til 2015. Resultatet er overraskende, idet restlevetiden for de 66-årige i samme periode er steget med 1,5 år, og det burde isoleret set få gennemsnitsalderen til at stige.

Forklaringen på faldet i gennemsnitsalderen er, at de store fødselsårgange fra krigsårene begyndte at gå på pension i 2007. Det har betydet, at antallet af 66-74-årige er steget markant med 161.751 personer (39,6 pct.) fra 2007 til 2015, mens stigningen for 75+-årige har været 14,4 pct. Der er dermed kommet relativt flere af de yngste ældre.

### Flere pensionister i arbejde og parforhold

Den store stigning i antallet af de yngre i gruppen af 66+-årige har betydning for en række andre faktorer udover gennemsnitsalderen. Det påvirker eksempelvis andelen af enlige og andelen, der er i beskæftigelse, se tabel 1.

Når andelen af yngre ældre stiger, følger

**Tabel 1. Udviklingen i gennemsnitsalder, beskæftigelse og antal for 66+-årige fra 2007 - 2015 opdelt efter parstatus**

	2007	2015	2007	2015	2007	2015
	Alle	Alle	I parforhold	I parforhold	Enlige	Enlige
Antal 66+-årige	791.184	1.008.030	416.653	584.292	374.531	423.738
Antal 66-74-årige	408.648	570.399	271.183	390.510	137.465	179.889
Gennemsnitsalder	75,5	74,9	73,1	73,0	78,2	77,5
Andel beskæftigede > 20.000 kr. (66+-årige)	8,1	11,1	11,2	14,2	4,7	6,9
Andel beskæftigede > 20.000 kr. (66-74-årige)	12,7	16,6	14,7	18,4	8,9	12,6
Andel enlige	47,3	42,0				

Kilde: ATP's beregninger på data fra Danmarks Statistik 2017.

en stigning i andelen, der er i beskæftigelse, blandt de 66+-årige, fordi det typisk er de 66-74-årige, der stadig arbejder. Relativt få over 74 år er i beskæftigelse. Stigningen i beskæftigelsesandelen for de 66-74-årige hænger dog også sammen med en generel stigning i beskæftigelse blandt de 66-74-årige - fra 2007 til 2015 steg beskæftigelsesandelen for de 66-74-årige fra 12,7 pct. til 16,6 pct.

Marianne Frank Hansen, som er økonom hos DREAM-gruppen - en uafhæn-

gig institution, som foretager langsigtede strukturanalyser af dansk økonomi - er spændt på, om tendensen vil fortsætte:

"Det bliver interessant at se, om forskellen mellem de yngste ældre og de ældste ældre bliver den samme som i dag - ikke mindst i lyset af den stigende pensionsalder, hvor vi endnu ikke ved, om de ekstra leveår også alle bliver sunde leveår, og det dermed bliver muligt at oprettholde den nuværende erhvervsdeltagelse umiddelbart op til og lige efter folkepensi-



onsalderen. Herudover må man forvente at se jævnlige skift i beskæftigelsestilbøjeligheden for pensionister som følge af konjunkturudsving”, vurderer hun.

Analysen viser også, at de fleste 66-årige er i et parforhold, når de påbegynder pensionisttilværelsen – det gælder 70,8 pct. Bandt de 85-årige er andelen i et parforhold faldet til 33,8 pct. Over en bred kam er antallet af de yngste ældre i aldersgruppen 66-74 år vokset markant, og andelen af enlige er derfor samlet set faldet med 5,3 procentpoint fra 2007 til 2015.

### Unge pensionister har betydning for indkomts sammensætningen

Ændringen i alderssammensætningen blandt folkepensionisterne kan også aflæses i deres indkomst.

Tabel 2 viser gennemsnitsindkomsten i 2015-priser for forskellige indkomstkategorier for de 66+-årige i hhv. 2007 og 2015 samt ændringen i indkomsterne. Af tabellen fremgår det, at både brutto- og nettoindkomsten steg med ca. 15 pct. over de otte år fra 2007 til 2015.

Ifølge analysechef i ATP Michael Jørgensen gemmer der sig store forskelle i udviklingen i indkomstkategorierne, som bl.a. kan kobles til ændringen i alderssammensætning og parstatus:

”Vi kan se, at pensionister i parforhold får mindre i folkepensionstillæg end pensionister, der lever alene. På samme måde får yngre pensionister også typisk mindre i pensionstillæg end ældre pensionister, fordi deres private indkomster er højere. Det samme mønster gør sig gældende for boligydelse og varmetillæg, fordi ydelserne i høj grad udbetales til ældre enlige”, siger han.

De private indkomstkategorier såsom pension, erhvervsindkomst og formueindkomst stiger alle pænt i perioden, hvilket hænger sammen med, at der er kommet flere unge par-personer i perioden, og at de generelt har højere private indkomster. Det skyldes primært deres lavere alder, men også det faktum at de indgår i et parforhold (en selektionseffekt). Den store stigning i de private indkomster i perioden har også betydet, at stigningen i folkepen-

sionens tillæg har været mere afdæmpet end udviklingen i selve satsen for tillægget, fordi folkepensionens tillæg aftrappes, når den private indkomst stiger over et vist niveau.

### Nyt billede af pensionisternes indkomster og liv

Netop fordelingen mellem par og enlige kan vise sig at udvikle sig væsentligt anderledes i fremtiden, påpeger Marianne Frank Hansen fra DREAM-gruppen.

”Vi kender allerede nu størrelsen på de generationer, der trækker sig tilbage fremadrettet, og har måske også en idé om, at familiestrukturen for fremtidens pensionister ikke nødvendigvis er den samme som i dag. Hvis man kigger på de yngre og midaldrende i dag, kan vi se, at langt flere lever som enlige, end man gjorde tidligere. Såfremt dette mønster fortsætter, vil det også påvirke fremtidens billede af pensionisternes indkomster og liv i øvrigt”, vurderer Marianne Frank Hansen.

**Tabel 2. Udviklingen i indkomstkategorierne for 66+-årige fra 2007 - 2015 opdelt efter parstatus**

	2007	2015	Ændring pct.	2007	2015	Ændring pct.	2007	2015	Ændring pct.
	Alle	Alle	Alle	I parforhold	I parforhold	I parforhold	Enlige	Enlige	Enlige
Folkepensionens grundbeløb	66.544	69.624	5	66.242	69.306	5	66.880	70.063	5
Folkepensionens tillæg	37.968	38.934	3	22.190	23.755	7	55.521	59.865	8
Ældrecheck	2.089	3.739	79	1.375	2.501	82	2.884	5.446	89
Boligyldelse og varmetillæg	15.449	12.745	-18	4.376	3.111	-29	27.768	26.030	-6
Private løbende pensioner	63.141	76.767	22	69.219	83.339	20	56.380	67.705	20
Erhvervsindkomst	19.288	29.207	51	27.281	38.033	39	10.395	17.037	64
Formueindkomst	43.545	52.488	21	48.161	57.446	19	38.410	45.651	19
Samlet brutto indkomst	248.012	283.490	14	238.833	277.478	16	258.223	291.780	13
Samlet nettoindkomst	174.979	200.453	15	168.463	195.912	16	182.227	206.714	13

Note: Tabellen viser ændringen i de enkelte indkomstkategorier fra 2007 til 2015 korrigeret for prisudviklingen. Erhvervsindkomst dækker over lønindkomst, honorarer og overskud af selvstændig virksomhed. Formueindkomst dækker over kapitalindkomst og lejeværdi af egen bolig. Kilde: ATP's beregninger på data fra Danmarks Statistik 2017.

### Sådan har vi regnet

I analysen har vi valgt de 66+-årige. De 65-årige er udeladt, fordi det første år ofte vil være et blandet år med både arbejde og pension, og det giver et uklart billede at analysere på denne gruppe.

Alle indkomster er løftet til 2015-priser.

De forventede restlevetider for 66-årige i 2007 og 2015 stammer fra tabel HISB8 i Statistikbanken.

Erhvervsindkomsten dækker både over lønmodtagere og selvstændiges indkomst eksklusiv pension.

Beskæftigelsesandelen er beregnet som den andel, der havde en erhvervsindkomst større end 20.000 kr. i året.

Boligyldelse og varmhjælp er blevet bruttificeret vha. en skattesats på 37,5 pct.